

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА
№ 116 (6408) 1986 сүл. Балабан ыйын 27 күнэ | Сманата
СУБУОТА | 3 харчм.

ССКП райкомун IV пленума

Информационнай иштиннэри

1986 сүл балабан ыйын 25 күнүтэр ССКП оройуоннаабы комитетин төрдүс пленума буолла.

Пленум «ССКП КК бэс ыйынаабы (1986 с.) Пленумун түмүктэрэ уонна ССКП Саха уобаластаабы комитетин төрдүс пленумун уураахтарын олоххо киллэрингэ оройуоннаабы партийнай тэрилтэ сорууттарын туһунан» боппуруоһу дүүллэстэ.

Бу боппуруоска дакылааты ССКП райкомун бастагы секретара таб. Г. М. Сысолятин огордо.

Дакылааты дүүллэһингэ тыл эттилэр: тт. К. В. Макарова — «Чурапчы» совхоз парткомун секретарын солбуйааччы, профком председатели, Ф. А. Тимофеев — ССКП райкомун чилиэнэ, өрөмүөнүүр-техническэй предприятие управлюющай, А. Г. Протасова — ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристин аатынан совхоз манныксыта, В. П. Чичигинаров — ССКП райкомун чилиэнэ, «Мындабаайы» совхоз директора, И. К. Макаров — ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, ИБСЛКС райко-

мун бастагы секретара, М. М. Максимов — ССКП райкомун чилиэнэ, И. М. дээх СКТУ директора, А. А. Шадрин — ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, ОАПХ советын председатели.

Дүүллэһиллбит боппуруоска туһааннаах уураах ылымна.

Пленум тэрээһин боппуруоһу көрдө. Пленум С. И. Яковлева атын үлэбэ барбытынан кибээтээн ССКП райкомун тыа хаһаайыстыбатыгар отделын сэбиэдисэини эбээһинизиттэн босхолоото. Манан пленум үлэтин бүтүрдэ.

ПАРТИЙНАЙ-СОВЕТСКАЙ АКТИВ МУННААБА

1986 сүл балабан ыйын 25 күнүтэр оройуоннаабы партийнай-советскай актив муннааба буолла.

Муннаахха ССКП райкомун чилиэннэрэ уонна райком чилиэннэр кандидаттар, оройуоннаабы партийнай тэрилтэ ревизионнай комиссиятын чилиэннэрэ, маҕнайгы сүбүөх партийнай тэрилтэлэр секретардара, сельсоветтар исполкомдарын председателиэрэ, ССКП райкомун, народнай депутаттар оройуоннаабы советтарын исполкомун, ИБСЛКС райкомун эпикеттэх үлэһиттэрэ, оройуон предприятиеларын, тэрилтэлэрин

уонна учреждениеларын салайааччылары кытыннылар.

Муннаах ССКП КК «Үлэлээбэккэ ылымнар дохуоттары утары охсуһууну күүһүрдөр дьаһаллар густарынан» уураабын олоххо киллэрингэ оройуон партийнай-советскай активын сорууттарын туһунан ССКП райкомун бюротун чилиэнэ, райсовет исполкомун председатели таб. С. П. Макаров дакылаатын истэн дүүллэстэ.

Дакылаат сүһүгүнэн кэпсэтингэ тыл эттилэр: тт. В. Н. Соловьев — оройуон прокурорун солбу-

лааччы, М. Н. Корякин — ССКП райкомун чилиэнэ, Эрилик Эристин аатынан совхоз директора, В. А. Стручков — оройуоннаабы киин балыһына кылаабынай араһа, Н. Н. Корякин — ССКП райкомун чилиэнэ. «Якутагропромстрой» мехколхознаабы партийнай тэрилтэ секретара, Е. А. Борисов — ССКП райкомун чилиэнэ, ОАПХ советын председателин бастагы солбуйааччы.

Актив муннааба дүүллэһиллбит боппуруоска туһааннаах рекомандацияны ылымна.

Күһүнгү күннэр күүрээһиннэрэ

ҮЛЭБЭ—САҢА ОБЪЕКТАР

«Якутагропромстрой» мехколхозна бу күннэргэ Мугудай иэһилингар сууккада 2,5 тонна киллэби огорор кыамтааах лекарияны ситэрэн үлэбэ биллэрдэ. Манна барыта 400 тыһ. солк. сметнай сууналаах үлэ толорулуна.

Одбулууннаабы 13 № дээх профтехучилищеда үөрэтэр-производственной мастерской тутуута ситэриллэн эрэр. Манна С. И.

Марков салайааччылаах интернациональнай састаптаах биригээдэ үлэлиир. Цыганнар, молдаваннар, украинецтар, нууччалар — биригээһин аһаллаах коллектив. Кинилэр уопсайа 500 тыһ. солк. сууналаах үлэни толордулар.

Биригээдэ бу ый иһинэн объекты үлэбэ биллэртэ сорууттанар.

И. попов.

Үрүҥ аһы дэлэччи атылылылар

Оройуон киһиннэри Анна Терентьевна Карсаева сэбиэдиссэйдэ 1 №-дээх борохууста маҕайына бу күннэргэ ындаабы былаанын толордо. Бий санаттыттан 30 тыһ тахса солк. сууналаах аһы-уоһу иэһилиннэргэ атылаатылар.

Манна продавецтынан билгитин Матрена Хогунова үлэлиир. Ааспыт иэһилиннэргэ Бастахтан

тэһиэн аралбыт 8 тонна репчатый лууктарын дьон хамаатык атыластылар. Бу күннэртэн маҕайыныга үрүҥ аһааһа — үүт, сүөгэй, суорат, чөчөгөй — атыыга дэлэйдик тараста.

Ити күрдүк иэһилиннэргэ итэриһини, кыһалбатын учуоттаан маҕайыны коллектив оһу толорорго дулулар.

Хаймаг обш, көрр.

Былаанын аһары толорор

Николай Васильевич Кузьмин — лесопункт биригээһин аһы күннэргэ ситиһэр үрдүк өнөрүмүттөөх үлэһитин биллэ.

Николай электро-арбин.

кэи маһы эрбэттэрэр уонна хайытар. Кини сүл саҕалааһыттан 2402 кубометр отук маһы соруутупкалаан, былаанын 104 бырыһыан толордо.

И. кынакытов.

Кууруналары киргэтиэхтэрэ

Тулсадай быһыылаах таһаалаах дьүүс куурунай мебельгэ иэһилиннэри наадыйыта мэдди улахан. Бу күннэргэ промкомбинат Матрена Титова Местникова салайааччылаах столдарын биригээдэ 50 комплект итинник дьээ тээбирини огордо. Биригээдэ 8000 солк. сууналаах үлэни толордо.

Сотору мебель атыыга таһаарылара куутуллар. Н. МАКСИМОВ.

Фермаба наар уолаттар

Казахская ССР. «Уралдасай» совхозун манныксыттар биригээдэлэрэ хаһаайыстыбаннай ахсаанын үлэһиттэр. Биригээһин аһааһа өттүгэр, биригээдэ бастаан тариаларыт, иһиллэр манна олохсууһан үлэһиттэрэ дуо дьон мунаахсылыгы буолуота, Онтон ыла күннэр-дьыллар аспах-таатылар, оттон уолаттар мыйылаан хаалбатылар. Сорохтор сылыктааһынара саҕаммата, манныксыттар кэсэлгэ сылдьаллар. Совхозна самай эдэр итиннэ уобаласка аан бастагы комсомольскай биригээдэ манныксыттарга эрал-лаахтык үлэһиттэр. Биригээдэни бэдэрэст коллективнай дуогабарыт лэһиллэр ынахтары көрүүтү-истини, ыаһыны, аһаатыны таһынан, бары көмө операциялары, холубур сүбүу аһылытын туһутар маһамныны, бөлөһүтүтэр ылым-матара. Манна ынах ахсыттан сылга 4000-лыы килограмм үүтү мырга сорууттаналлар.

Синимора: Тлем Нуруков манныксыт эбээһинистэрин туйгунуун толорор.

А. Воронников фотога. ССТА фотохрониката.

● Сүөһү кыстыга: охсуулаах ыйдар ●

САРГЫ САТАБАЙ САБАЛААҤЫН

«Мугудай» совхоз Маралайытаабы отделениета — биригээһини ынахтан үүтү ылым курдук дьүүһүннээх хааһыстыбаннай көрдөрүүнү даһаа үрдэтэргэ дуулулар уонна итиннэ куһаҕана суох көрдөрүүлэри ситиһэр бастыҥ отделениеларбыттан биригээстэрэ. Ол эрэри манна быһыл маннык боро-дуукусууһаны биригээһини чинчиллэһэ. Үүтү ыаһын уонна туттары графикара толоруллан иһаллар эрэри, биригээһини көрдөрүүтэ ааһыт сүл туһааннаах аамнээһиттэрэ 204 килограммын наһаата.

Маралайылар, манныкы саймынтан кыстыга көһөрөр кэмгэ үлэни табан тэрийбэһэ, үүтү-аһы дэлэтин эрдэтээһини өссө наһааттылар. Общественик сүөһү быһылыгы ыстыгы сарты сатабай тэрээһиннээх саҕалаан эрэллэр. Ааспыт иһил иэһилиннэргэ м.м. иһилин дьик-синкэрэр курдук, олус наһаата. Холубур, балабан ыйын 10 күнүтэр отделение урдүнэн, 24 центнер үрүҥ маһа м.м. буоллаһына, бу күннэргэ иһилнээһини центнеринэн аһаах бородууксууа ылымнар. Оһон ындаабы былаан-

нары толоруу уустугурда. Оттон охсуулаах ыйдар соруудахтары толоруллар кыахтан тахсы-быттарын туһунан эһа да барыллыбат.

Фермаларга балаһыан-на кайдаһыт?

Уу Огустаах фермата. Манна саймынтан арыс манныксыт ынахтары балабан ыйын 12 күнүгэр көһөрүлүбүттэрэ. Хотонно да, сүөһүтүтэр кыстыахтаах дьылларыттар да өрөмүөн ытыл-лыбатах. Хотон түһүгэ үлэһа аһаас, сайылы-на тахсарга кайдахаал-ларыллыбатынан турар. Дьээ-уот дьаһы, онно аһуоралэспит курдук, сүрдээх ыһыллас, өрө тардылаа түспэтэх. Котел оттулла иһин, кайдаха турунтаабы билли-бат. Эһин аһылыгы ман-ныксыттар бөлөлөрө бөл-лэмнэн албах түбүнэ түспүттэр.

— Быһыл эрэ маннык буолбатах. Кыстыга иһилинни огделениета сүл аһы ымаһан тэрий-бэттэр. Көрөргүт кур-дук, хотонмут саас кай-дах быраһылыгытынан турар. Сайылыктан көс-пүт да, көспөтөх да бириг, — дири манныксыт

Ульяна Крюкова. Тутулла турар саҕа хотонго күһү түмэһин, өрөмүөнү көтүтүүгэ хаалларбыттар дириг, саҕа тутууга дьаһыны ула-хамнас үлэһаһама тур-рар. Былыгы манна 6 иһин үлэһин, бу быһыл күөһүнү кыстыахтаах хотонноро үлэһа иһирэ өссө да ыраах. Манна үһирэһтэх ынахтар баччааһыта дириг көбө-рүлүбүһэ. Кыстайбан сайылыктаах тураллар. От-деление управлюющайа Н. Д. Пермяков этэри-нэн, тутуу тэһимэ дьон үкэһа сүлдьыбыт буоланнар. Бытаарбыт эрдэтээһин былаан бы-һылытынан саҕа хотон механизацияланыахтаах эһа. Ол кыалыма суох. Хайдах эрэ саба тутан түһүтүтү-үлэһини бө-лөһө сүөһүнү киллэрдэх-төрүнэ байыһа буолсу. Мантан күһүн алтыһах иһаһа төһөнү огоруой? Бу күннэргэ үлэһит иһин эһин туруоруу-нараһа саһамыһы.

Льбанаах ферматыгар эһин иһилин хартылаан, ыһилин улахан хотон-нун өрөмүөнэ бүтүө өссө да ыраах. Манна сүөһү-нү киллэрэр ынах суох буолан, үс манныксыт ынахтарын таһырдьа-хана тулпут сирдэ-ритэр тохтоон ыы-

лар эһит. Маннык бала-һынара эһин аһылы-гы бөлэмнээһини туһунан кыһа да барбаккын. Ынахтарга нуормалаах комбинаторианын күтээ-нахты салатыһынан му-нурдаһаллар. Быстах дьээдэ үүт тутар нуун огоссулуттар. Кыһын үү-тү ханна харайалара биллэбэт.

— Үүт бөһө түстэ. Олордохтут дии, ханна барыаһыттыт? Дьонно би-һин буолан айдаарба-пыт, — дири ферма стар-шаа Т. Н. Телютина — Кыстыккыт быһыл эһин кыһай тэриһиллээри-гына.

Кыһа бэркэһин иһин, бу отделениета кыстыгы тэриһингэ түөх эмэ учу-тэһин булан этэр кыах суох. Маралайылар маннык аһаһаһаа хаһа-йыстыһынай сезону олус ырааханык саҕа-лаан эрэллэр. Итинник балаһыанна совхоз са-лаатыһын өттүттөн бөл-дөһтөһө ыһыллыбат бо-луон табыллыбат.

Куһаҕаны була саһаан этан эрэллэр дьон саһаа суох буолуохтаах. Маралайыта кинэр аартык айаар олорор Табуртун ферматыгар «манна

арыһыт ордуң эһит ээ» дьон иһин уоскуйара эһин суох. Былырыан бу фермага сүөһү кы-стыга ымаһан тэриһил-бэтэһин, субанар хоһунка дириг оннуларын булак-ка аһаас хаһаан аһы-сар турууттарын туһу-нан айдаан тахсыһын

ойдуубут. Быһыл дьаһыны иһи кыһалда хаһылаанар чинчиллэһэ, 130-ча субан туруохтаах хотонугар ханнык да өрөмүөн бар-бата. Отделение салаа-тата, маннык оннуу буларбаһына сыһыан бу хотону өрө тардарга са-һаата да тийэһа иһик. Манна кыһаллаах турар борооску хотонугар 320 төбөнү киллэрэн туруо-раллар. Итинтэн 100-ча кэһини туруга мөлтөх.

Ырыган борооскулар аһал аһаатыга, көрүүгэ-хараһыта туруорулла иһиллэр. ветеринарнай сулуусна (совхоз кылаа-бынай ветвраһа Д. М. Сивцева, отделение вет-фельдшера С. Г. Толсто-ухов), сүөһү туруга мөлтө-бөһтэ биллэрин үрдү-нэн, эһитир-аһатар нуу-ну тэриһитилэр. Вете-ринарнай үлэһиттэр бөл-бөһаһаһыт быһыллэр-ы ситэ огорботулар.

Борооскулары көрүү-гэ-хараһыта 6 ыһаагы үлэһаһа эрэллэр. Кини-лэргэ старнай анһаа дириг таһылла иһин, Дьон үлэһа специалис-тарын ымаһан контуруо-ламат Ким тулу таһа-ра, кайдаха үлэһитрө кө-күдэ күрдүк.

Совхоз салайааччыла-рын, специалистарын ха-рахтарын дьаһыгар оло-роо фермалары кыстык кыһаһаһа түмүбүтэда иһилин сөхтөрөр. Ыһыл-лыбыт итэһаһаһа суһал-лык туората охсуохха.

А. ВАСИЛЬЕВА.

ССКП оройуоннаабы комитетын төрдүс пленума САҒАЛЫ, ЭППИЭТТЭЭХТИК, КИМИЛЭЭХТИК

ССКП райкомун бастагы секретара таб. Г. М. СЫСОЛЯТИН дакылаатттан

ССКП Күнн Комитетин бастагы (1986 с.) Пленума, сыйда каннистэри үлэ-хамнас бастагы түмүктөрүн ырытан турган, маасса үлэ-хамнас политический активносто үрдэбин, диссепилинэ уонна бэрээдэи бөрүргөөн илэрич бэлэтиэбитэ Пленумга этиллибитин курдук, итин тэҥэ уларыта тутуу үлэ коллективтары, бары кадрдар инициативаларын салгы күүһүрдөрү эрэйэр. Билин ити ыйыны толорон төрүтүр, хаһайыстыбаннай, идеянай-политический үлэбитин уларыта тутуохтаахпыт.

1986 снл аҕас ыйдарын түмүктөрө билигин астынар-бастар.

Ити нэм устата үтүү госулар-ствога туттарыы аастыт снл туһааннаах кэмтээн 306 тоннаан ачатылына, оройуон алта совхозтарын тустаах былаанна сыйтаах «Мугудай» совхоз толорон нэр. Хаалык сүрүн бириччинтэ бу совхозтар салалталара кылаабынай болуу-руостары күнүздэи түбүктөн арааран тутулаахтарыгар, специалисттар фермаларга сэдэхтик сыдыаалларга, технологический диссепилинэни тутууу болуурустарынан дьарыктамматаларыгар эппитинэс уонна толоруу диссепилинэлэрэ мөлтөбөр сымар. Үлэ манымк ам-солоох стили совхозтар салалталарыгар эмиз сыйыныаах. Холбоур, кылаабынай специалисттар хонор-ерөөн технологический диссепилинэни, мамы үрдэтин уонна үтүү хаачыстыбатын тупсарыы болуурустарынан илэ-тонгон дьарыктамматтар. Холбоурук кылаабынай зоотехника т. Каридин М. Н. ол-гом үтүү итин охсууууу баһылаан-көһүлүн ыйан салайба-та, совхозтар зоотехниктары-тан, кинилэр өргө эвено, кадрдарыттан эппитинэни снэ туруорбата, плановой уонна технологический диссепилинэни кэһин итин ыйытыгы ыйан олохтообото.

Оттообутига сааскы ыйдартан садалаан уһун курааннар туран-нар үтүү күчүмүдүдүр үөскө-бүттэр. Ошон оройуон үрдүгүн 23779 тонна от оттоонно, ити сезоннаагы былан 66 быры-ыһаагыгар тэҥнээр. Ол иһитин Амма угуур үрэхтэргэ—1500, Нюторга 2400, Намга—190, Олүөхүмэ—132, Булуҕа 1800 тонна оттоохтут. Оттоо-луонна үрдүк тэрээһиннээхтин Субуруускай аатынан совхоз (69,2 бырыһыан), «Чурапчы» (73,9 бырыһыан) уонна «Мугу-дай» (67,5 бырыһыан) совхоз-тар үлэстэлэр. Оттон Карл Маркс аатынан совхоз (т. т. Ефремов, Окоркова) сылаагы былааны 51 эр бырыһыан толордо. Отчуттар ортодо-рутар маассабай-политичес-кай үлэни күүһүрдүт, са-га прогрессивнай технология-ры киллэрэ сатаабыт отделени-лар атыттаран көбүчү өтөн-нүлэр.

Уопсайынан, быйылгы оттоо-лун сезона үтүү салайааччылар-га үчүгэй оскуоланан буолла, иһини отчуттар сүөһү аһылы-тын сорохуокалааһына ха-нынк линияны тутууохтаахты-тар чуолкай соруту туруорда.

Быйылгы курдук кураан са-йынага совхозтар бааласалары-гар кинэр сипирдэр система-лар мөлтөхтүк үлэстэбиттэрин түмүктөрү снлэһин угуу, ха-ныысына госуларствого тут-тарыы былааннара тохулун-нүлэр, элбэх сылаах оттор үүнүүлэрэ көнөрү ходоуа үү-нүүтүтүн ордубата, оттон сага ыйылыбыт снлэр үүнүүү олох да бэрбэстилэр. Бир ты-лынан этэххэ, кураан дьылса туох да бэлэмэ суохтут толору дьаастанна. Бу чакчы кадрдар ортолоругар толоруу диссепи-линэстэ мөлтөхтүк көрдөрөр.

Билигин—кыстыка кинрип сүөһү иһитингэр снлэбай эппи-тэттэххэ кэмэ. Кыстыка кин-ринга хойутааһынтан эбэтэр кыстык хотоннорго тэрээһинэ суох көһүттэн «Чурапчы» сов-

хоз Улахан Куөлүдэи биригээ-дэтүгэр 5, Болтоно уонна Со-ловьев отделениеларыгар иһи-ли, барыта 11 бороон туһата суох көһүтүнэн оло. Сыйа тутуунаахха, билигин да ныйрай көһүтүнэн өлүүтэ тахсар кутта-ла улахан Баладан ыйын бас-тагы күнүгэр тэҥнээххэ, оройуон хаһайыстыбаларыгар үү-тү ыйын 14,7 тоннаан, эбэтэр күнүздэи ыам үс тымыт би-риниэ аччаата.

Быйылгы кыстык уратытынан 1300 ынах сүөһүнү, 740 сы-гыны ыраах урэхтэргэ үүрэн кыстыгы буолар. Маньаха ыраах урэхтэргэ кыстык барар дьонно ураты болгохто уурул-дуохтаах, кинилэр үлэһин, оло-ро усулуобуйаларын тэрийи-нэн салаааччылар быйаачы дьарыктамматалар, партий-най сабыдыал хайаан да баар буолуохтаах, көһүтэ уонна кыстык бириэмэттэр бир да сүөһү ичирээбэт дьаһаллара ылылаахтаахтар.

ССКП XXVII съезин кэнит-тэн аҕыйаа суох бириэмэ ас-та. Ол эрээр оройуоннаагы аг-ропромышленнай холбоурук сис-тематыгар уларыта тутуу бы-таанык уонна ырааханник ба-рар. Холбоурук уонна совхозтар специалисттара бийалары үлэ-лэригэр туһааннаах функциональ-най эбэхтэстэригэр тахсыла-рык баарбэттар, сорохтор ол эбэхтэстэрини снэ толорбө-төр, болуурустары быйаары-та инициативалаахтык уонна айымнылаахтык сыйынаспат-тар, салайар учаастактарыгар эппитинэни толору сүтэргэ ду-дуспаттар. Холбоурук советын председател А. А. Шадрин, мангыты сүһүөх партийнай тэ-риэтэ секретара Е. А. Борисов үлэһин уларыта тутууларыгар нэм кэлэ.

Билин бэлэмэ снлэһин, ба-латтан эрэ куоттарына сатаа-һын чакчыларыгар быйаары-лаах хардын бириэх тустаах-пыт. Быйлаха ОАПХ сорох специалисттара, совхозтарбыт директордара, специалисттара, орто эвено кадрдара үгүстүк сүөһү аһылыга, үлэһит илин, саппаас чаастар, техника тий-бигэр снлэстэллэр. Оттон дьыг иһигэр баар аһылыгы снл-снм курдук тутан сатаан астаан туһамматтар, рабочайда-ка кыахтарын толору туһанан үлэстэбэттэр, техникаларын аҕара турар, үлэ онгортон тааа-рыктын үрдэтин, сүөһүтүн ылылар бородууксуйа хаачы-стыбатын тупсарыы иһин дьыг-нээх хамсаһын олохтоомотох буолаачы.

Партия райкома уонна райсо-вет исполкома ханнык баарар салайааччыга ырдыбили партий-найдык, принципиальнайдык ту-руоруох тустаахтар. Ханнык ба-рар дьылааны, үөһэттэн ыйыны күүшпэккэ эрэ, кэм-гэр сүбэлэһин, сөптөхтүк бы-лаары наада. Аларааттан тах-сар инициативаны мэлдьитин өйүөххэ, үлэһиттэри кытта чаа-стык көрсөххэ, сүбэлэһинэххэ, кинилэр этиһирин болдомто-го ыла үөрэнэххэ, коллектив са-лайыа эрэ нымаларыттан хор-сунуох акаастаһаахха.

Уой иккэс петиеткада оройуон промисленнай тэриэтэлэрин иһ-нигэр турар сорунтар улахат-тар. Промкомбинат, лесопунит, эннеграфия быйылгы аҕас ыйдаах былааннарын снл-нидэхтик толордулар. Ол эрээр эт-үүт номбината (С. Н. Кубарова) табаары-най бородууксуйаны онго-руу уонна бородууксуйаны ба-тарыы былааннарын тохто. Таб. Кубарова коллективы былааны толорууга кыһан түмэ тарпта, коллектив моральнай-психологи-ческой климатын тупсарынан снэ дьарыктаммат, кадрдарга сыйына мөлтөх. Салайы ман-ник стили уонна кымыта би-лигин кэмкэ хаан даһаны эппи-тэтээбэт. Бу көнүөх тустаах.

Уон иккэс петиеткада анар-дас иһинэммит үбүнэн 9 ме-лүйөн сокуубайдаах тутар-тар үлэ ытыллара былаанна-нар. Агропромстрой холбоурук

хаһайыстыбалар икки ардыла-рынаагы көһө сыдыар механиз-мированной колонната (т. т. Н. О. Пахомов, Н. Н. Коркин) сы-да садалааныаһыттан 22 араас объектарга үлэһингэ былаан-намыһыттан сорох объектарга үлэ олох да садаламмат, Таб. Пахомов түргэтэни болууру-лутар көһүүнүн сыйынааһар, хаачыстыбаны тупсарыга бол-домтогон снэ уурбат.

Олоһу-дьаһагы хааччыыны производственной управленига бородууксуйаны батарыы была-нын 103,5 бырыһыан толорон иһэр. Ол эрээр олоххо-дьаһах-ха туттулар, техниканы өрө-мүөнүстэһин, мебели, ретуальнай өгөлөрү оноруу былааннара туолбата. Управление салаа-та (т. т. И. С. Нинифорова, П. М. Пермякова) сага техноло-гияны олохтооһунга, нэһилин-нэни хааччыыны хаачыстыба-тын уонна үлэ культураны туп-сарыга активнайдык үлэһин-тэх.

Райпотребсоюзство (Н. И. Мо-настырев, Н. Е. Анемподистова) тыа сири үлэһиттэрин наада-лаах табаардарынан хааччыы-га, эрэнгэ сага нымалары киллэрингэ, нэһилиннэни кил-лэһиннэ хааччыыга, тийэ сыдыан атылааһынга, эрэнгэ культураны үрдэтигэ мөлтөх-түк үлэһин. Билигин даһаны эрэнгэ быраабылаларын куруу-байдык кэһин, итэстэһин, фондовой уонна сэдэхтик көстөр табаардары атылааһын бэрэ-дэһин кэһин чакчыллара саа-һан тахса тураллар. Бу итэстэ-тери туоратыга хамсаатылаах нымалар ылылаах тустаах-тар.

ССКП XXVII съезин көрдө-буллэригэр снл түбөһүнэрэн уларыта тутууну парткомнар, мангыты сүһүөх партийнай тэ-риэтэлэр секретардара олус бытаанык ыталлар. Тыа ха-һайыстыбатын үлэһиттэр ком-мунистар авангарднай оруолла-ра өссө да намыах. Совхоз-тар партийнай тэриэтэлэригэр 423 коммунист учуонка турар эбит буоллаһына, оттуур 117 эвеноларга 18 эрэ коммунист салайааччыларынан үлэстэ-лэр. Ол иһигэр Кара Маркс аатынан совхоза (партбюро секретара Е. Е. Окоркова)—сорохто «Мындааһы» совхоза (Г. В. Смирнов)—иһэр эрэ коммунист. Сүөһү иһитигэр үлэстэчилэр 11 бырыһыаннара эрэ коммунистар, үһүөххэ фер-мада партийнай группалар үлэ-лиллэр. Ошон мангыты сүһүөх партийнай тэриэтэлэр сүөһү иһ-тингэр үлэһиттэрин коммуни-старынан салгы күүһүрдэллэрэ эрйиллэр.

Сыйда уонна партия КК бас ыйынаагы Пленума партийнай комитеттар салаага политичес-кай нымаларын баһылыла-рыгар эбэхтэстэбэттэр. Ошон билин партийнай тэриэтэлэригэр секретардара хаһайыстыбаннай салайааччылар оруолларын то-лору сатааһыннара снлэһинэх тустаах. Кинилэртэн үгүстэр ол онугар общественнай көстү-үлэргэ политическай сыананы биэрин, социальнай-экономичес-кай сорунтары, научнай-техни-ческой проблемалары политическай ырытын, кини факторы-гар баар кыахтары туһаныы болуурустарыгар мунат-тэҥэ тү-бэллэр. Үлэһиттэргэн былаанна-ры, эбэхтэстэстэбэлэри толор-турууну ырдыһин, ырдыбили, контуруоуу күүһүрдүү өтте ба-һыйар, оттон үлэһиттэр үлэһин, озорор, сыйынаар усулуобуйа-ларын тупсарыы болдомто та-һыйар хаалара үгүс Субуруус-кай аатынан совхозна (партком секретара У. Н. Атласова, сов-хоз директора А. В. Ефремов) социальнай-культурнай тутуулар мөлтөхтүк ытыллаллар. «Мугу-дай» совхоз директора, рай-ком чилиэһэ С. И. Сергеев аас-пыт кэмнэргэ үлэтин стилигэр таһаарыллыбыт итэстэстэргэ ула-хан түмүгү онгоото илик, пар-тийнай, профсоюзнай тэриэтэлэр этиһирин кытта снэ аахсыбат, специалисттар айымнылаахтык үлэһин кыахтарын дэлэчи

үөскэппэт. Бу дьылаага үлэни уларыта тутарбыт, дьаһалыс-ыйы элементтигэр босхоло-корбут наада. Партийнай салаа-та бары таһымнарыгар иһэн өрүттэх политическай, тэрийэр уонна идеологическай үлэ эрэ ССКП XXVII съезэ, КК бас ыйынаагы Пленума туруорбут сорунтарын толорууну хааччы-лыада.

Партийнай тэриэтэлэр ылы-мыт уураахтарын былааннарын толорууга, партийнай муһыах-тары ытыгыга көтүмэхтин бы-лааннааһар буоллааһына, ула-рыта тутуу туһунан ханнык да көпсөһүн баар буолуон сата-мат. Интернат-оскуола партий-най тэриэтэ (секретарь Р. В. Неустроев) үстүүгэ, профтехучи-лищетаагы партийнай тэри-этэ (секретарь М. С. Носовичин) алтамыга тийэ болууруоһу бир муһыахха көрөр түгэни-рэ бааллар. Итиччигэр болуу-руостар үчүгэйдик иһин-тонгон ырытыллыбаттар, үрдүнэн аа-тыгар эрэ дүүлүлэһэллэр. Ылылар уураахтар уопсай тылларынан суруллаллар, хан-ным да контуруолга бөрүмэт-тэр. Сорох дакылааттарга дьы-ла ис дьыгэ толору ырытыллы-бат, үлэни партийнай харанын көрүү, политическай ырытын снлэстэ суох буолар. Чуолкай со-руктар туруоруллубаттар. Ол иһин муһыахтарга активност нымтыр. Оттон промкомбинат-таары (секретарь Н. Ф. Макен-мов), снлэстэ уэлылаагы (А. Н. Гоголева), суолу өрөмүөнүү-тутар учаастактары (Д. А. Ро-манов), «Якутмелиоведстрой» мехучастогинаагы (В. В. По-лов) партийнай тэриэтэлэргэ са-һынты үс ыйа партийнай му-һыахтары ытыллылар. Устаап көрдөбуллэрин манымк куруу-байдык көһөр партийнай сала-йааччылар кыһаннах эппиккэ тардылаахтаахтар.

Парткомнар секретардара, сов-хозтар директордара, хаһайыс-тыбаннай предпринималар сорох салайааччылар кадрдары кыт-та былааннах үлэни ытыллы-тар. Ити түмүгэр салайааччы-лар уларыһылара элбэхтик таһаарыллар. Иһиниһин кадр-дары кытта үлэни күүһүрдэр, резервнай кадрдарга болдомто-ну ууран үлэстэһин эрйиллэр. Совхозтардаагы партийнай комитеттар советскай, профсо-юзнай, комсомольскай тэриэтэ-лэр, народнай контуруол груп-паларын үлэһиттэр диринтик ылсан оросоттоһор, бита конту-руоуу олохтооботтор. Ити түмү-гэр оройуоннаагы комсомоль-скай тэриэтэ уота-һуһа суох үлэһин, профсоюз үлэһиттэр снэ суолта барыллыбат.

ЫСЛКС райкома (Н. К. Ма-наров) үлэ стилин уонна ным-аларын уларыта тутууга кыаһын снлэстэ суох туһанар ЫСЛКС XX съезингэр бэлэмэһиннэн сн-бэстээн комсомольскай актив-ныга түмэн комсомольскай үлэ-ни төрдүттэн тупсарылнаах-таах.

Олохтоох Советтар бэйэлэрин территорияларыгар баар пред-принималар уонна тэриэтэлэр былааннарын толоруулары контуруолга ылылаахтар. Одьу-луун, Хоптого, Ылааннаах, Болтоно сельскай Советтарын исполкомнара бастайааннай ко-миссиялар үлэһин мөлтөхтүк салайаллар, отчуттары истин сдэх, депутаттар активностара өссө да намыах. Сельскай Со-веттар бэйэлэрин болдомточу-лаларын толору туһаныга бы-һык тахсыбыт партия КК уу-рааһынан салайтаран активнайдык уонна айымнылаахтык үлэстэһиннэрин райсовет испол-кома хааччылаахтаах.

Сүрүн болдомто ССКП чи-лиһинэрин уонна коммунист салайааччылары отчуттарыга уурулдуохтаах. Снл аҕас ый-гар 35 ССКП чилиһинэрин, 4 салайааччы отчуттара истин-лиһэ. Ити аҕас аҕыйах.

Үгүс итэстэстэр эдэр комму-нистары кытта үлэҥэ бааллар. Ол курдук «Мугудай», Субу-руускай аатынан совхозтар парткомнара эдэр коммунистар

оскуолаларыгар иһилин. Эрэ эппитиелары ытыһынан му-курданылар. Уорэх түмүгүн курданылар. Эдэр комму-тааарбатылар. Эдэр комму-нистар общественной-полити-ческой активностарын көтө-чүүтэ үлэ снлэстэ суох. Кини-лэр 35 эрэ бырыһыаннар партийнай сорулаахтаахтар.

ССКП райкомун номенила-туралыгар турар коммунистар өттүлэртэн бирдирдээн түс эппитиһиннэрин өйдөөбөт, контуруол тас өттүгэр турар кур-дук общественнай баайга-дуолга сыйыаннааһар таһаарыс-тар бааллар. Болтоно аҕас дьылаастаах оскуоланы урук-ку директора, ССКП чилиһэ М. В. Дьячковскай финансовый диссепилинэни системалаах-тын кэспитин, үбү, сыаналаах матырыааллары ыскайдаабы-тын уонна сулууспалыкыр бала-һыаннаһынан туһаммытын иһин эбэхтэһиннэһин босхолом-мута, учетнай картоткалар киллэһэн туран кытаанах бы-лаабар барыллыбат. Итинни; кытаанах сыһабыл мэлдьи тутулуохтаах.

Уларыта тутуу кылаабынай ис хоһоонун партия тыһынаах дьыла дьэки хайыһыга кө-рөр. Быйыл сайын «Чурапчы» совхозна партком көвүлээһи-нинэн совхоз салайар аппаратын үлэһиттэрэ, специалисттара отчуттарга таастатык сыдыаа-үлэ-хамнас турутун, куотала-һы хаамыстын, ис-тэс поли-тика болуурустарын сырда-тан, сорох түгэһгэ үлэстэһин дьонно кытта иһирэхтик кэспэ-тэн идеологическай үлэ таһы-мын биллэрин үрдэтилэр.

ССКП райкомун II Плену-мун быйаарытынан, «Мугу-дай» совхоз үлэһиттэри поли-тическай уонна экономическай үөрэхтэһингэ базовой совхо-дунан буолуохтаах. Мугудай-дар саһаны, бастыгы кылаа-рыга оройуон атын про-пагандистарыгар холбоур көр-дөрүөхтээхтэр. Идеологическай үлэ атын өрүттэригэр базовой совхозтар аһаһылар. Ол кур-дук көрдөрөн аттационда Карл Маркс аатынан, кыһыл му-никтарга Субуруускай ааты-нан, дьон озорор сиринэн үлэҥэ Эрлик Эрстини ааты-нан, культураны-сырдатар, спортнай үлэҥэ «Чурапчы» уонна Удара саһаны, бастыгы олоххо киллэрингэ «Мында-һыны» совхозтар. Бу тэри-этэлэргэ оройуон базалаан идеологическай активна теоре-тическай уонна практическай семинардары ытылаага, саага-бастыгыга үөрэннэ. Идеоло-гическай актив үөрэнэригэр чуолкай система олохтоһуога, Ошон партком секретардара, совхоз директордара, партком-нар, парткомнар аһаһыт ха-һыскаларын кырдык базо-най тэриэтэ буоларга былаан-наах үлэни ытылаахтаахтар.

Партия социальнай-муһу-турнай эһани сайынарыга хал-баһаабыт линияны ылына. Билин бу болууруосна сн-һыан бэйэбитин тосту улары-та тутууттан саваһырбыт наада. Дьон илгэ кэмнэрин туһалаахтык аһаар сыйлан райисполком быйаарытынан «Хас биирдии бөһүлөө» уонна спортзалы» дин депиз-тээх көрүү биллэрилиннэ. Ку-лэтураны-спортнай комп-лекстар юһини эт-хаан, ой-са-наа өттүгэр иһитига дьыһнээх киннэр буолалларыгар хар-дыа онгоһуллуохтаах. Бу дьы-лааа онгоһоттэх дьон инди-наахтык үчүгэйдик дьына-һан айымнылаахтык үлэһин-лэрэ эрйиллэр.

ССКП КК уонна ССКП уо-бастаагы комитетин Плену-мунан принципальнай ыйыларын салайтаран оро-йуоннаагы партийнай тэриэтэ-скай, политическай, экономи-кай, тэрийэр уонна иһэр үлэни бүтүнүүтүн уон иһинэ петиетна сорулаахтарын толо-рууга түмүү буолар.

